

موضوع ۲ میلیارد دلار

و

حکم دیوان عالی آمریکا

امیرفیض- حقوقدان

سرگنده اش زیر لحاف است

مشکلات و تنگناهای طاقت فرسانی که رژیم غاصب جمهوری اسلامی برای ملت ایران فراهم کرده، حکم همان تشبیه معروف کوه یخ و یا ضرب المثل (سرگنده اش زیر لحاف است) را دارد. بزرگترین گرفتاری مردم ایران در مقابل این مشکلات این است که حاکمان پرکشوردرک مشکلات و علت بروز و ظهور آنرا ندارند و از آن بنام های موفقیت بزرگ، پیروزی ملت ایران پرکشورها و برکت و نعمت خدا و عزت و افتخار یاد میکنند و نشان افتخار و خدمت هم به یکدیگر میدهند.

یکی از آن مشکلات که بنظر محرز این تحریر در مقابل مشکلاتی که پیش روی کشور ما قرار گرفته ناچیز است، همین ماجرای استفاده از دارائی های نقد ایران بوسیله حکم قضائی آمریکاست که این تحریر قصد دارد به ابعاد حقوقی آن و احتمالاً مراتب دیگری در رابطه با مشکلات پیش رو بپردازد.

باد آوری اجمال قضیه

اجمال قضیه راهمه میدانیم که دادگاهی در آمریکا بستگان تفنگداران آمریکا که در حادثه انفجار خوابگاه سربازان آمریکا در لبنان کشته شدند به دریافت خسارت از جمهوری اسلامی مستحق دانسته است.

حکم مزبور که تنها حکم دادگاه های آمریکا در تامین خسارات زیان دیده از اعمال جمهوری نیست و یکی از آنهاست، بمناسبت کنوانسیون بین المللی مصونیت های قضائی که در سال ۱۹۷۲ بتصویب رسیده و آمریکا هم آنرا امضا کرده است احکام صادره علیه جمهوری اسلامی همچنان بلا اجرا ماند.

توضیح - مصونیت قضائی یعنی شهروندان یک دولت و همچنین اموال آن دولت در برابر محاکم دولت دیگر مصونیت قضائی دارد. آمریکا مبدع این کنوانسیون مصونیت قضائی بوده و کشورهای بریتانیا و آلمان و فرانسه به اعتبار همین کنوانسیون، سربازان و مستشاران نظامی خود را به کشورهای دیگر اعزام کرده و میکنند و همین کنوانسیون در قرارداد امنیتی آمریکا و افغانستان هم پیاده شده است.

عبارت آمده در کنوانسیون سازمان ملل متحد در باب مصونیت که ماهیت و اهمیت آنرا از نظر حقوق بین الملل نشان میدهد چنین است:

>بادرنظرگرفتن این که مصونیت های قضائی دولتها و اموال آنها بطورکلی به عنوان یک اصل حقوقی بین المللی عرفی شناخته شده است وبادرنظرگرفتن.....<

عبارت مزبور نشان میدهد که مصونیت قضائی کشورها بعنوان یک اصل حقوقی برای همه کشورهای عضو سازمان ملل وازجمله ایران پذیرفته شده است.

فراموش نکنیم که همین موضوع بود که خمینی از آن بنام بازگشت کاپیتولاسیون یاد کرد ووووو (پایان حاشیه)

بعزاز حادثه ۱۱ سپتامبر دولتهای آمریکا وکانادا وبریتانیا درمقام تجدید نظر درموقعیت کشورهایشان نسبت به کنوانسیون مصونیت برآمدند وبیشتر آمریکا؛ تا خسارات ناشیه ازحادثه ۱۱ سپتامبر قابل مطالبه باشد.

کنگره آمریکا باوضع قانونی مصونیت دارائی های کشورهاییکه متهم به حمایت ازتروریستی شناخته شده اند را باطل دانست وزمینه برای اجرای احکام دادگاه های حقوقی آمریکا که احکامی علیه ایران صادرکرده بودند فراهم شد که یک مورد آن توقیف همین دومیلیارد دلار ازدارائی های درجریان بانک مرکزی ایران بود.

بانک مرکزی به اقدام توقیف دارائی های خود درآمریکا اعتراض کرد که اعتراض مزبور به دیوان عالی آمریکا رفت ودیوان مزبورروز اول اردیبهشت (۲۰ آوریل) رای داد که دادگاه های آمریکا میتوانند در رسیدگی به دادخواهی قربانیان جرائم تروریستی ازدارائی های بلوکه شده ایران برای پرداخت غرامات استفاده کنند.

اعتراض ناموجه جمهوری اسلامی

اعتراض جمهوری اسلامی به حکم دادگاه بدوی وهمچنین اعتراض کنونی به رای دیوان عالی آمریکا موجه نیست وبعضا بی ارتباط با موضوع هم هست.

← محکم ترین دلیل، اینکه خود جمهوری اسلامی که معترض به احکام دادگاه ها درنادیده گرفتن کنوانسیون مصونیت است درسال ۱۳۷۸ قانونی رابتصویب وتائید شورای نگهبان رسانید که ناقض کنوانسیون مصونیت است. به متن ماده واحده مزبورنگاه کنیم وبعد طرح مطلب بشود.

ماده واحده قانون صلاحیت دادگستری جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی به دعاوی مدنی علیه دولتهای خارجی:

ماده واحده - بموجب این قانون اتباع ایرانی میتوانند درموارد ذیل از اقدامات دولتهای خارجی که مصونیت قضائی ناشی از مصونیت سیاسی دولت جمهوری اسلامی ایران ویا مقامات رسمی آنرا نقض نموده باشند دردادگاه های تهران اقامه دعوا کنند ودراین صورت دادگاه مرجوع الیه مکلف است به عنوان عمل متقابل به دعوی مذکور رسیدگی کند.

درست همان چیزی را که جمهوری اسلامی میتواند مبنای اعتراض حقوقی خود قرار دهد یعنی کنوانسیون مصونیت قضائی، همان را جمهوری اسلامی با وضع قانون نقض کرده یعنی خودرامسلوب الدفاع ساخته است به کلامی دیگر جمهوری اسلامی، که معترض به عملی خلاف کنوانسیون مصونیت از طرف آمریکاست، خودش همان عمل را بصورت قانون در آورده.

آقای ظریف گفته است: <کشورش دولت آمریکا را مسئول حفظ اموال خود میداند و اگر به دارائی های ایران دست اندازی کند ادعای خسارت خواهد شد>

← اول اینکه اجرای حکم دادگاه آنهم حکمی که به محکومیت جمهوری اسلامی صادر شده لااقل نمیتواند از سوی طرف محکوم حکم دست انداز شناخته شود. این چنین ادعائی ادعا و دلیل نیست.

← دوم اینکه مسئولیت آمریکا در رابطه با کنوانسیون مصونیت است در حالیکه کنوانسیون مزبور هم از سوی آمریکا و هم ایران بی اعتبار شده است چگونه جمهوری اسلامی میتواند آمریکا را مسئول دارائی های ایران بشناسد؛ درست عنوان رطب خورده منع رطب چون کند اینجا جاری است.

← آقای ظریف عمل دادگاه آمریکا را خلاف مقررات حقوق بین الملل دانسته است. اگر این فرض را قبول کنیم جمهوری اسلامی هم مرتکب این عمل شده است و نمیتوان در این ماجرا فقط یک طرف را مقصر شناخت.

← آقای ظریف در ردیف دفاع از رای دیوان عالی آمریکا گفته است: <ما از ابتدا گفته ایم که رای محاکم آمریکائی را برسمیت نمیشناسیم و این تصمیم دست اندازی به دارائی های ایران است>.

← آری اصلی در حقوق بین الملل جاری است که اختلافات حقوقی بین کشورها باید در دادگاه های بین المللی حل و فصل شود نه در دادگاه های داخلی ولی وقتی دو کشور طرف اختلاف یعنی آمریکا و جمهوری اسلامی در مورد خسارات ناشی به طرف دیگر از قوانین موضوعه خود استفاده کردند نوعی توافق محسوب است و بصورت رویه هم قوام قضائی خواهد یافت. خاصه به اینکه در آیین نامه دادرسی دادگاه لاهه هم اجازه توافق برای طرفین به انتخاب طریقی به غیر از مراجعه به دادگاه لاهه داده شده است.

← آقای جابرانصاری سخنگوی دولت که با ظریف عازم آمریکاست در رابطه با رای دیوان عالی آمریکا <رای دیوان عالی آمریکا را نشان دهنده تداوم تاثیر پذیری دولت آمریکا از محافل صیهونیستی توصیف کرده>.

وزن مدافعات دولت جمهوری اسلامی رانسبت به رای مزبور که حکم قانون را در آمریکا دارد با اهمیت موضوع بسنجید؛ به بدبختی و بی کسی ایران پی خواهید برد. اظهارات جابرانصاری نمونه ای بی ارتباط بودن اعتراض به موضوع است < فلان به شقیقه چکار دارد .....>

← ظریف گفته است: <تمام تلاش مان این است که مانع دسترسی آمریکا به اموالمان شویم و روش آن این است که اجازه ندهیم اموالمان وارد آمریکا بشود>.

← **حدود ۱۸۰ میلیارد دلار اموال بلوکه شده ایران در آمریکا است؛ ظریف کجای کار است که میگوید اجازه ندهیم که اموالمان وارد آمریکا بشود. میدانیم که جمهوری اسلامی نمیداند که کل مبلغ بلوکه شده ایران در آمریکا چه مقدار است ولی آیا در این حد که اصلا نمیداند چه مبالغی هم در آمریکا دارد؟**

← **رای دیوان عالی آمریکا نگفته است اموالی که جمهوری اسلامی وارد آمریکا میکند مشمول رای مزبور میگردد، بلکه در رای آمده که رای محکومت جمهوری اسلامی از اموال بلوکه شده ایران در آمریکا اجرا خواهد شد. معنای اموال بلوکه شده با اموالی که ایران وارد آمریکا کند تفاوتش معلوم است.**

تصمیم دولت

آقای ظریف خبر داد که دولت حسن روحانی تصمیم گرفته کمیته ویژه ای تشکیل دهد تا اول بررسی شود چرا این اتفاق افتاده و برخلاف همه تذکراتی که داده شده بود، پول ایران در آمریکا سرمایه گذاری شده بود؛ (۱) دوم اینکه چگونه میتوان مانع تکرار چنین مواردی شد؛ و سوم اینکه چطور میتوان مانع اجرای این حکم و دسترسی آمریکا به اموال ایران شد. (۲)

(۱)- برخلاف تصور، رای محاکم حقوقی کشورها در صورتی که مبلغ رای مهم و قابل توجه باشد در غالب از کشورها قابل اجراست و راه های خاصی وجود دارد. مگرکشورهائی که در انزوای جهانی قرار داشته باشند و از آن گذشته همانطور که متن حکم دیوان حاکی است اجرای حکم به اموال بلوکه شده ایران تعلق یافته و اموال مزبور سالهاست که بلوکه شده و زیرکلید آمریکاست.

(۲)- چرا اصلا دولت روحانی ب فکر جلوگیری از اجرای حکم مزبور افتاده است! دو میلیارد دلار برای کشوری که نمیداند دارائی بلوکه شده اش در آمریکا چه میزان است، چه اهمیتی دارد! پیروزی بر همه کشورهای جهان خیلی بیش از ۲ میلیارد ارزش دارد! عزت و غیرت اسلامی همین است که بجای اینکه آمریکای کافر به جمهوری اسلامی مسلمان جزیه (باج برای حق حیات بدهد) این جمهوری اسلامی است که ۲ میلیارد به آمریکای شیطان بزرگ باج میدهد.^۱

← **جمهوری اسلامی هرکاری که قانونا میتواند بکند در همان دادگاه های بدوی بود که کاری نکرد و همانطور که قطعنامه های شورای امنیت را کاغذ پاره گرفت؛ رای آن دادگاه هارا هم دم کوزه دانست.**

← **مستندات رای آن دادگاه ها هم قابل دفاع جمهوری اسلامی نبوده و نیست زیرا در اینکه به شاکیان که بازماندگان تفنگداران آمریکائی هستند خسارات مالی و روحی وارد شده تردیدی نیست و باز اینکه عمل انفجار خوابگاه سربازان آمریکائی بوسیله حزب الله لبنان صورت گرفته به عبارت**

^۱ - بخشی از این دارایی های بلوکه شده ، مربوط به آغاز کار جمهوری اسلامی است که کسانی مانند ابراهیم یزدی، صادق قطب زاده، مهدی بازرگان و احمد مدنی بذل و بخشش هایی کردند و سفارش های سنگین نظامی از جمله هواپیما و تسلیحات که پولشان پرداخت شده بود را تحویل نگرفتند، بخشی از این اموال به دلیل قطع رابطه با آمریکا بصورت سفارت و اموال گرانقیمت سفارت و بخش مهم دیگری پس از مسئله گروگانگیری و بخش عمده ای نیز به دلیل تحریم های اقتصادی آنها به دلیل ندانم کاری رژیم اسلامی در آمریکا بلوکه شده است. خود کرده را تدبیر نیست. ح-ک

اظهارات و شهود تردیدی نیست و اگر هم بوده جمهوری اسلامی از آن بموقع استفاده نکرده عامل مهم در این ماجرا، ارتباط جمهوری اسلامی با حزب الله لبنان است که سازمان تروریستی شناخته شده است؛ این ارتباط با اطلاعات مکرر خامنه ای در حمایت از حزب الله و تقدیر و تجلیل و قرارداد دادن حزب الله در خط مقدم جبهه، حکم محکومیت به جبران خسارت سربازان آمریکائی را متوجه جمهوری اسلامی که معاون این جرم محسوب میشود میسازد که ساخته است.

اثرات رای دیوان عالی آمریکا و

اثرات قانون صلاحیت دادگستری ایران

← اثرات رای دیوان عالی آمریکا فراگیری حکم بر قوه قضائیه آمریکاست یعنی هردادگاهی در آمریکا با هردرجه و موقعیت که حکمی علیه جمهوری اسلامی صادر کند و یا کرده باشد، چه حضوری و چه غیابی بموجب حکم دیوان لازم الاجرا خواهد شد. تعداد زیادی از محاکم آمریکا در دعوی متعدد در گذشته علیه جمهوری اسلامی بنا بر درخواست شاکیان حکم صادر کرده اند که در برخی از تحریرات هم به آنها اشاره شده تمام آن احکام که بلا اجرا مانده بود در جریان اجرا قرار خواهد گرفت و از آن مهمترین رای دیوان و حکم صادره دو میلیارد دلاری سبب میگردد که یک سری دعوی تازه برای چنگ انداختن روی دارائی های بلوکه شده ایران آغاز گردد که اگر هم جمهوری اسلامی بخواهد مقابله کند با هزینه های سرسام آوری مواجه خواهد شد و از آنجا که رقم خسارات قابل توجه است بازار تازه ای برای شیادان قابل پیش بینی است.

← اثرات سیاسی رای مزبور تامین کننده سیاست آمریکا در بلعیدن دارائی های بلوکه شده ایران است؛ زیرا رای مزبور علیرغم اینکه معبری برای چنگ اندازی دولت آمریکا بردارائی های مزبور است این حق را برای آمریکا ایجاد میکند که به احتمال دعوی خسارات احتمالی مردم آمریکا از جمهوری اسلامی ازدادن تمامی دارائی های بلوکه شده ایران امتناع کند؛ هر چند اظهارات ابهام آمیز نسبت به دارائی های بلوکه شده که در تحریرات سابقه آمده خود زمینه سازی برای آزاد کردن دارائی های بلوکه شده است.

زیرا چیزی که مبلغ و یا اندازه آن معلوم نباشد تحویل آن ممکن نیست.

حاشیه = اوباما در گزارش موافقتنامه ژنو به کنگره میزان دارائی های بلوکه شده ایران را ۱۰۰ میلیارد و بعد از امضای برجام رقم دارائیهای ایران را ۵۰ میلیارد اعلام کرد.

جان کری یک جا ۲۵ میلیارد و در این اواخر ۵۰ میلیارد.

سازمان سیا ۱۱۰ میلیارد - اسرائیل ۵۰ - صندوق بین المللی پول ۱۸۰ - اطاق بازرگانی ایران ۲۸ - استاندار تهران ۱۸۰ - طبیب نیا وزیر اقتصاد نمیداند - لاریجانی ۲۲ - سیف رئیس بانک مرکزی ۲۴ میلیارد، جلالی از مجلس اسلامی ۶۰ میلیارد، که باین وصف باید منتظر ارقام تازه از سوی دست اندرکاران جمهوری اسلامی بود ضرب المثلی است که میگویند: >اول برادریت را ثابت کن و بعد ادعای ارث و میراث

کن < اول جمهوری اسلامی باید ثابت کند که چه مقدار دارائی بلوکه دارد تا بعد بتوان آنرا در مسئولیت آمریکا قرارداد.

اثرات قانون صلاحیت دادگستری ایران

ماده واحده ای که به محاکم دادگستری تهران اجازه قبول شکایات مردم ایران از خساراتی که آمریکا به ایران وارد ساخته میدهد واجد این اثر مهم است:

از آنجا که از تاریخ تصویب ماده واحده مزبور شکایتی در محاکم تهران علیه دولت آمریکا مطرح نشده است این مسئله یک دلیل حقوقی و سیاسی برای آمریکاست که آمریکا خسارتی به ملت ایران وارد نساخته است و در واقع یک تصفیه حساب ضمنی و ادعائی برای آمریکاست.